

Handel med utsläppsrätter II

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2004/05:18 Handel med utsläppsrätter II jämte en följdmotion med tre yrkanden. Därutöver behandlar utskottet 12 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2004.

I propositionen föreslås att en ny lag införs med bestämmelser om handel med utsläppsrätter för koldioxid. Den föreslagna lagen innebär ett fullständigt regelverk för ett handelssystem för utsläppsrätter avseende koldioxid. Den föreslagna lagen om handel med utsläppsrätter avses ersätta lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid, vars bestämmelser överförs till den nya lagen, och innehåller därutöver kompletterande bestämmelser bl.a. om registerföring av handel med utsläppsrätter. Genom regeringens förslag genomförs direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (handelsdirektivet). Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2005. Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag med vissa mindre justeringar.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks. I betänkandet finns fem reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund.....	5
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Förslag till lag om handel med utsläppsätter m.m.....	7
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	12
Skatte- och redovisningsmässiga konsekvenser samt finansieringen av handelssystemet.....	12
Handelsperioden 2008–2012.....	13
Övriga frågor.....	14
Reservationer.....	17
1. Lag om handel med utsläppsätter, punkt 2 (kd, c).....	17
2. Handelsperioden 2008–2012, punkt 5 (kd, c).....	18
3. Handelsperioden 2008–2012, punkt 5 (fp, mp).....	18
4. Övriga frågor, punkt 6 (fp).....	19
5. Övriga frågor, punkt 6 (kd).....	20
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	21
Propositionen.....	21
Följdmotion.....	21
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004.....	21
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	23

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Nationella konton

Riksdagen bemyndigar regeringen att öppna de nationella konton som krävs för handhavande av Sveriges andel av utsläppsrätter (avsnitt 6.2) Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:18 punkt 1.

2. Lag om handel med utsläppsrätter

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om handel med utsläppsrätter med följande ändringar,

dels att 9 kap. 3 § första stycket ges följande lydelse:

”Kontoföringsmyndighetens beslut enligt 4 kap. 7, 8 eller 20 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.”

dels att övergångsbestämmelsen 3 ges följande lydelse:

”Ansökan som kommit in före ikraftträdandet av denna lag skall handläggas och bedömas enligt lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid.”

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2004/05:18 punkt 2 i denna del och avslår motionerna 2004/05: MJ287, 2004/05: MJ306, 2004/05: MJ381, 2004/05: MJ530 och 2004/05: N405 yrkande 18.

Reservation 1 (kd, c)

3. Övriga lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

lag om ändring i lagen (2004:84) om ändring i utskökningsbalken,

lag om ändring i utskökningsbalken,

lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),

lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:18 punkt 2 i denna del.

4. Reservkraftanläggningar

Riksdagen avslår motion 2004/05: MJ238.

5. Handelsperioden 2008–2012

Riksdagen avslår motionerna 2004/05: T461 yrkande 3, 2004/05: MJ1 yrkande 2, 2004/05: MJ368 yrkande 5, 2004/05: MJ498 yrkande 5 och 2004/05: MJ501 yrkande 3.

Reservation 2 (kd, c)

Reservation 3 (fp, mp)

6. Övriga frågor

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:T461 yrkande 1, 2004/05: MJ1 yrkandena 1 och 3 samt 2004/05: N405 yrkande 2.

Reservation 4 (fp)

Reservation 5 (kd)

Stockholm den 28 oktober 2004

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Åsa Domeij (mp), Alf Eriksson (s), Lennart Fremling (fp), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Sven Gunnar Persson (kd), Christina Axelsson (s), Lars Lindblad (m), Carina Ohlsson (s), Jan-Olof Larsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Christin Hagberg (s), Ann-Kristine Johansson (s), Anita Brodén (fp), Sven-Erik Sjöstrand (v) och Claes Västerteg (c).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I september 2004 presenterade regeringen propositionen Handel med utsläppsrätter II med förslag till lag om handel med utsläppsrätter och vissa följdändringar i andra lagar. Propositionens förslag bygger på en uppgörelse mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna och återges i *bilaga 1*. Med anledning av propositionen har Folkpartiet liberalerna väckt en motion med tre yrkanden. Utskottet har valt att i detta sammanhang dessutom behandla 12 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2004. Samtliga motionsyrkanden återfins i *bilaga 1*. Lagförslagen återges i *bilaga 2*.

Bakgrund

Den 22 juli 2003 antog Europaparlamentet och Europeiska unionens råd ett direktiv om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen, Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och ändring av rådets direktiv 96/61/EG. Syftet med direktivet är att bidra till Europeiska unionens klimatpolitiska mål och åtagande under Kyotoprotokollet, om att på ett kostnadseffektivt och samhällsekoniskt effektivt sätt minska utsläppen av växthusgaser med 8 % fram till perioden 2008–2012 jämfört med utsläppen år 1990. Vidare framgår att direktivets syfte är att bidra till ett effektivare åtagande genom en effektiv europeisk marknad för utsläppsrätter för växthusgaser med minsta möjliga försvagning av ekonomisk utveckling och sysselsättning. Enligt direktivet skall handel med utsläppsrätter starta den 1 januari 2005. Den nu aktuella handelsperioden gäller för åren 2005 till 2007 och utgör en försöksperiod inför Kyotoprotokollets första åtagandeperiod 2008–2012. Systemet skall omfatta vissa verksamheter angivna i bilaga till direktivet och skall under perioden 2005–2007 endast omfatta utsläpp av koldioxid. Medlemsländerna ges viss möjlighet att utöka systemet nationellt. Regeringen presenterade i sin proposition 2003/04:31, Riktlinjer för genomförande av EG:s direktiv om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser, riktlinjerna för genomförandet av direktivet i svensk lagstiftning samt föreslog att riksdagen skulle bemyndiga regeringen att utarbeta och till Europeiska kommissionen överlämna en plan för fördelning av utsläppsrätter den 31 mars 2004. Riksdagen beslutade den 10 mars 2004 i enlighet med propositionen (bet. 2003/04:MJU11, rskr. 2003/04:150). I propositionen redogjorde regeringen för sin avsikt att lämna förslag till lagstiftning för ett svenskt handelssystem under år 2004. Den 15 april 2004 överlämnade re-

geringen proposition 2003/04:132, Handel med utsläppsrätter I, till riksdagen med förslag till lag om utsläpp av koldioxid. Förslaget innebar att införandet av ett handelssystem för utsläppsrätter avseende koldioxid för i första hand handelsperioden 2005–2007 kunde påbörjas. Riksdagen beslutade i enlighet med propositionen den 23 juni 2004 (bet. 2003/04:MJU19, rskr. 2003/04:281). Lagen trädde i kraft den 1 augusti 2004. Föreliggande förslag utgör det avslutande steget i arbetet med att genomföra handelsdirektivet i svensk lagstiftning. Lagförslaget innebär att den gällande lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid upphör att gälla och att dess bestämmelser överförs till lagen om handel med utsläppsrätter.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att en ny lag införs med bestämmelser om handel med utsläppsrätter för koldioxid. Den föreslagna lagen innebär ett fullständigt regelverk för ett handelssystem för utsläppsrätter avseende koldioxid.

Det följer av lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid att en verksamhetsutövare som omfattas av handelssystemet senast den 1 januari 2005 måste inneha ett tillstånd till att släppa ut koldioxid för att ha rätt att bedriva verksamhet vid anläggningar som medför utsläpp av koldioxid. Utsläppsrätterna kommer att utfärdas efter ansökan om tilldelning för de verksamheter som har tillstånd till att släppa ut koldioxid och som därmed ingår i den s.k. handlande sektorn. Verksamhetsutövaren måste för varje år kunna redovisa tillräckligt antal utsläppsrätter för de utsläpp av koldioxid som gjorts från en anläggning som omfattas av systemet.

Den föreslagna lagen om handel med utsläppsrätter avses ersätta lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid, vars bestämmelser överförs till den nya lagen, och innehåller därutöver kompletterande bestämmelser bl.a. om registerföring av handel med utsläppsrätter.

Genom förslagen genomförs ett EG-direktiv, nämligen direktivet 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (handelsdirektivet). Lagförslagen följer av handelsdirektivet och den fortsatta process som sker inom Europeiska kommissionen med anledning av detta. Lagförslagen kommer även att komplettera regleringen i en anslutande gemenskapsrättslig rättsakt, Europeiska kommissionens registerförordning.

Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2005.

Utskottets överväganden

Förslag till lag om handel med utsläppsätter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens överväganden under avsnitten 5–8 i propositionen och tillstyrker regeringens förslag till bemyndigande och lag om handel med utsläppsätter samt föreslagna följdändringar i andra lagar. Utskottet avstyrker ett motionsyrkande (m) med krav på införande av ett handelssystem för elproduktionen eftersom det är tillgodosett. Utskottet avstyrker dessutom fyra motioner (s, c) med krav på att utsläpp från torveldning skall undantas från handelssystemet. Slutligen avstyrker utskottet en motion (c) om att undanta reservkraftanläggningar från kravet på tillstånd.

Propositionen

En lag om handel med utsläppsätter införs varmed lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid upphör att gälla. Bestämmelserna i lagen om utsläpp av koldioxid förs över till den nya lagen. Lagen om handel med utsläppsätter skall endast avse utsläpp av koldioxid.

Bestämmelserna om tillstånd i lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid förs över i huvudsak utan ändringar till lagen om handel med utsläppsätter. Kompletterande bestämmelser om övervakning, rapportering, överlämnande och annullering införs. Regeringen bemyndigas att utsträcka tillståndspliktens omfattning till anläggningar under de kapacitetsgränser som anges i handelsdirektivets bilaga 1.

Utöver att överföra bestämmelserna i lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid införs vissa bestämmelser med anledning av den nationella fördelningsplan över utsläppsätter som regeringen inför varje handelsperiod skall upprätta. Utsläppsätter skall kunna tilldelas med anledning av force majeure.

Utsläppsätter skall ses som finansiella instrument. Lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument skall inte vara tillämplig.

Övervakning och rapportering skall ske i enlighet med bestämmelser i lagen om utsläpp av koldioxid, vilka överförs till den här föreslagna lagen, jämte föreskrifter meddelade med stöd av lagen. En årlig rapport skall ges in till tillsynsmyndigheten senast den 31 mars året efter det kalenderår som rapporten avser.

Verksamhetsutövaren skall svara för att den årliga rapporten av utsläpp av koldioxid granskas av en kontrollör. Kontrollören skall ha ackrediterats för uppgiften enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll.

Ett anläggningsregister skall upprättas utöver det obligatoriska nationella registret. Regeringen bemyndigas att öppna de nationella konton som krävs för handhavande av Sveriges andel av utsläppsrätter.

En behörig myndighet för registerfrågor, kontoföringsmyndighet, och en registeransvarig vid samma myndighet, skall utses. Myndigheten skall också ha visst informationsansvar för handelssystemet.

En ofullständig ansökan om konto eller registrering skall kunna kompletteras. Om ett föreläggande om komplettering inte följs skall ansökan avvisas. En ansökan som är oförenlig med befintliga registreringar skall avslås.

Utsläppsrätter skall utfärdas årligen för hela perioden enligt beslutet om tilldelning oavsett om verksamheten läggs ned under tiden. Utsläppsrätter skall utfärdas med möjlighet att justera mängden tilldelade utsläppsrätter för nya deltagare i fall av försenad driftstart. Regeringen får meddela föreskrifter om vilka förhållanden som kan läggas till grund för justering av tilldelningen.

Det skall inte vara tillåtet att spara utsläppsrätter från handelsperioden 2005–2007.

Utsläppsrätter skall inte vara undantagna från utmätning. Inskränkning i förfoganderätten genom betalningssäkring, konkurs, utmätning eller kvarstad skall registreras i utsläppsrättsregistret. Registreringen skall tas bort om åtgärderna upphävts, avslutats eller återgått. En utsläppsrätt som är utmätt, belagd med kvarstad eller har blivit föremål för betalningssäkring får bara annulleras om utsläppsrätten inte längre är giltig därför att den tidsperiod för vilken den är utfärdad har gått till ända. Nödvändiga följdändringar görs i utsökningssbalken.

En uppgift på ett konto i utsläppsrättsregistret som är uppenbart oriktig skall kunna rättas. Den som är berörd av registreringen skall ges möjlighet att yttra sig, om inte rättelsen är till förmån för denne eller yttrandet annars är uppenbart onödigt. För rättning av personuppgift gäller bestämmelsen i personuppgiftslagen (1998:204).

En innehavare av ett konto i utsläppsrättsregistret skall, med de begränsningar som framgår av kontot, anses ha rätt att förfoga över de utsläppsrätter som finns registrerade på kontot.

Den registeransvarige vid kontoföringsmyndigheten skall vara personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen (1998:204). Sekretess skall gälla hos kontoföringsmyndigheten för information om ställningen på ett konto i utsläppsrättsregistret. Information om kontoställning och annan information av betydelse för tillsynen skall lämnas ut till tillsynsmyndigheten av kontoföringsmyndigheten. Nödvändig följdändring görs i sekretesslagen (1980:100).

Bestämmelserna om straff i lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid överförs till lagen om handel med utsläppsrätter. Straffansvar införs också för den som lämnar oriktig eller vilseledande uppgift i en rapport om utsläpp av koldioxid. Även oaktsamma gärningar beläggs med straff. Straff-

skalan för brott höjs till böter eller fängelse i högst ett år. Förverkande skall ske av utbyte av brott enligt lagen om handel med utsläppsätter, om det inte är uppenbart oskäligt.

Namnet på verksamhetsutövare som inte senast den 30 april har överlämnat tillräckligt många utsläppsätter i förhållande till utsläppen av koldioxid året före skall offentliggöras av tillsynsmyndigheten. Verksamhetsutövaren skall på grund av underlåtenhet att överlämna tillräckligt många utsläppsätter betala en avgift till staten som grundas på skillnaden mellan överlämnade utsläppsätter och faktiska utsläpp räknat i ton koldioxid. Avgiften skall fastställas av tillsynsmyndigheten till ett belopp som för varje ton koldioxid motsvarar 40 euro för perioden 2005–2007. Betalning av avgiften befriar inte verksamhetsutövaren från skyldigheten att överlämna erforderligt antal utsläppsätter. Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om förfarandet vid offentliggörandet av namnen på verksamhetsutövare.

Den som lider skada på grund av tekniskt fel i utsläppsättsregistret skall ha rätt till ersättning av staten. Ersättningen skall kunna jämkas på grund av medvållande från den skadelidandes sida. Några särskilda bestämmelser om skadeståndsansvar vid handläggningsfel behövs inte eftersom ansvarsbestämmelser för sådana fall redan finns i skadeståndslagen. Den som lider skada till följd av ett beslut om rättelse i utsläppsättsregistret skall ha rätt till ersättning av staten. Ersättning lämnas inte om den skadelidande med hänsyn till felets art eller andra omständigheter bort inse att fel förekommit. Bestämmelserna i 48 § personuppgiftslagen (1998:204) om skadestånd skall gälla vid behandling av personuppgifter enligt lagen om handel med utsläppsätter.

Bestämmelser om tillsyn i lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid överförs utan ändring. Om ett föreläggande eller förbud från tillsynsmyndigheten inte har följts skall kronofogdemyndigheten efter ansökan av tillsynsmyndigheten verkställa dess beslut enligt bestämmelserna i utskökningsbalken. Tillsynen över handeln med utsläppsätter skall följa samma bestämmelser som gäller för finansiella instrument i övrigt.

Bestämmelser om överklagande i lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid överförs till den nya lagen om handel med utsläppsätter. Beslut om offentliggörande av namnet på den verksamhetsutövare som inte överlämnat tillräckligt många utsläppsätter skall kunna offentliggöras oavsett om beslutet har vunnit laga kraft eller inte. Offentliggörandet får ske tidigast när överklagandetiden löpt ut. Beslut om offentliggörande av namn samt om avgifter för brist i överlämnande av utsläppsätter får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Kontoföringsmyndighetens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd skall krävas vid överklagande till kammarrätten.

Motionerna

I motion N405 (m) yrkande 18 uttalas stöd för att inom energisektorn införa ett system med utsläppsrätter som skall vara möjliga att överlåta.

I motionerna MJ287 (c), MJ306 (s), MJ381 (c) och MJ530 (s) anfördes att förbränningen av torv i kraftvärmeverken inte bör ingå i systemet med handel med utsläppsrätter. Motionärerna hävdar att det finns en betydande risk att torvbranschen därmed skulle komma att försvinna.

I motion MJ238 (c) föreslås att regeringen hos Europeiska kommissionen bör ansöka om att undanta reservkraftanläggningar som endast utnyttjas i nödlägen från kravet om utsläppsrätt. Motionären anger särskilt de reservkraftverk som skall finnas på sjukhus och anser att rimligheten i kravet på tillstånd i sådana fall kan ifrågasättas.

Utskottets ställningstagande

I propositionen föreslår regeringen att lagen om utsläpp av koldioxid upphävs och att en ny reglering som betecknas lag om handel med utsläppsrätter skall träda i kraft den 1 januari 2005. Till den nya lagen överförs de bestämmelser som finns i lagen om utsläpp av koldioxid till stor del oförändrade. Föreliggande lagförslag innebär en reglering av utfärdande och registrering av utsläppsrätter, reglering av skatterättsliga och bokföringsmässiga frågor, bestämmelser om verifiering av rapporter om utsläpp av koldioxid samt ytterligare sanktioner vid bristande uppfyllelse av handelssystemets förpliktelser. Någon reglering av själva handeln med utsläppsrätterna föreslås inte enligt regeringen på den grunden att avsikten är att parterna själva skall organisera marknadsplatsen. Utskottet konstaterar att de föreslagna reglerna även syftar framåt mot nästa handelsperiod åren 2008–2012. De närmare övervägandena om den nya lagen redovisas i avsnitten 5–8 i propositionen. Utskottet instämmer i regeringens överväganden och tillstyrker regeringens förslag. Utskottet föreslår emellertid en rättelse av ett uppenbart skrivfel i 9 kap. 3 § första stycket lagen om handel med utsläppsrätter. Motion N405 (m) yrkande 18 är fullt ut tillgodosedd och avstyrks därför.

Riksdagen har beslutat att torv fr.o.m. den 1 april 2004 skall bli ett certifikatberättigande bränsle när den används för elproduktion i kraftvärmeverk (prop. 2003/04:42, bet. 2003/04:NU8). Vid utskottets behandling av propositionen med riktlinjer för genomförandet av EG:s direktiv om ett system för handel med utsläppsrätter (prop. 2003/04:31, bet. 2003/04: MJU11) uttryckte utskottet stöd för regeringens uppfattning att torv inte kan klassificeras som ett förnybart bränsle. Utskottet anförde bl.a. att enligt klimatkonventionens partsmöte (2/CP.3) i förening med riktlinjerna från FN:s klimatpanel skall de utsläpp av koldioxid som sker från förbränning av torv redovisas och läggas till de utsläpp som omfattas av Kyotoprotokollet och den efterföljande bördefördelningen inom EU. Med hänvisning härtill ansåg utskottet i likhet med regeringen att utsläppen från förbränning av torv bör ingå i handelssystemet. Utskottet förutsatte emellertid att

regeringen löpande kommer att följa konkurrenssituationen för torveldade anläggningar. Utskottet vill därutöver tillägga att Energimyndigheten på regeringens uppdrag har gjort en översyn av elcertifikatsystemet (dnr N2003/9037/ESB). I detta uppdrag ingick också att belysa om det finns mer ändamålsenliga sätt att främja användningen av torv som bränsle i det svenska energisystemet. Den del som berör torven redovisades i maj 2004 och har remissbehandlats. Utskottets avstyrker med hänvisning till det anförda motionerna MJ287 (c), MJ306 (s), MJ381 (c) och MJ530 (s).

När det därefter gäller yrkandet om att undanta reservkraftanläggningar från kravet på tillstånd vill utskottet anförda följande. Enligt 2 kap. 1 § lagförslaget krävs tillstånd för utsläpp av koldioxid om utsläppet sker från förbränningsanläggning med installerad tillförd effekt på mer än 20 megawatt eller anläggning som är ansluten till ett fjärrvärmenät med en total installerad tillförd effekt över 20 megawatt. Denna bestämmelse är direkt överförd från lagen om utsläpp av koldioxid. Bestämmelsen är i överensstämmelse med bilaga 1 till EG-direktivet för handel med utsläppsrätter (2003/87/EC). Om således ett reservkraftverk har en installerad tillförd effekt på mer än 20 megawatt kommer det alltså att omfattas av tillståndsplikt. I författningskommentaren till lagen om utsläpp av koldioxid (prop. 2003/04:31 s. 42) anges också uttryckligen att bestämmelsen innebär att reservkraftverk inte är undantagna från tillståndsplikten. Utskottet gör ingen annan bedömning än regeringen i frågan. Det förtjänar emellertid att påpekas att det enligt artikel 27 i direktivet finns en möjlighet för medlemsstaterna att ansöka till kommissionen om att tillfälligt t.o.m. 2007 exkludera vissa anläggningar. Kommissionen kan godkänna detta under förutsättning att (i) anläggningen genom nationell politik minskar utsläppen lika mycket som om den inkluderats i handelssystemet, (ii) anläggningen övervakar, rapporterar och kontrollerar utsläppens storlek på samma sätt som om den inkluderats i handelssystemet och (iii) anläggningen är föremål för sanktioner som om den inkluderats i handelssystemet om inte de nationella kraven uppfylls. Enligt utskottets mening innebär detta att en anläggning som efter kommissionens godkännande exkluderas ändå behöver fullgöra flertalet plikter som åvilar de anläggningar som ingår i handelssystemet. Det anförda innebär enligt utskottets mening att riksdagen inte bör göra något uttalande med anledning av motion MJ238 (c). Utskottet avstyrker därför motionen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker förslaget i propositionens avsitt 9 om ikraftträdandebestämmelser. Utskottet tillstyrker dessutom förslaget till övergångsbestämmelser, dock med en viss justering.

Propositionen

Lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid skall upphöra att gälla den 1 januari 2005. En övergångsbestämmelse om att handläggning som påbörjats före årsskiftet också skall avslutas med tillämpning av lagen om utsläpp av koldioxid införs.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i propositionens avsnitt 9 till ikraftträdandebestämmelser samt att övergångsbestämmelserna från lagen om utsläpp av koldioxid överförs utan ändringar till den nya lagen. Som regeringen påpekar finns det skäl att införa en ytterligare övergångsbestämmelse. För att bli entydig anser utskottet emellertid att den nya övergångsbestämmelsen bör ges den innebörden att ansökningar som kommit in före ikraftträdandet av lagen om handel med utsläppsrätter skall handläggas och bedömas enligt lagen om utsläpp av koldioxid som upphävs vid årsskiftet 2004/05.

Skatte- och redovisningsmässiga konsekvenser samt finansieringen av handelssystemet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i vad regeringen anför i avsnitten 10 och 11 i propositionen och tillstyrker förslagen.

Propositionen

Bestämmelser skall införas om att kontrolluppgifter skall lämnas av Statens energimyndighet om innehav och avyttring av utsläppsrätter för fysiska personer och dödsbon.

Kostnaderna för administration av handelssystemet skall delvis finansieras genom en avgift för upprättande och förande av konto i det register för utsläppsrätter som kontoföringsmyndigheten upprättar. Avgiften får enbart tas ut av personer och företag som inte omfattas av tillståndsplikt enligt lagen om handel med utsläppsrätter och får inte belasta löpande transaktioner.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens överväganden såsom de redovisas i avsnitten 10 och 11 i propositionen och tillstyrker regeringens förslag.

Handelsperioden 2008–2012

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker två yrkanden (fp) om tilldelningsprinciperna i handelssystemet inför nästa period. Dessutom avstyrker utskottet tre motionsyrkanden (kd, c) om att inför nästa handelsperiod utvidga systemet till att omfatta bl.a. transportsektorn.

Motionerna

I motionerna MJ1 (fp) yrkande 2 och MJ368 (fp) yrkande 5 föreslås att regeringen skall verka för att utsläppsrätterna i handelssystemet inför handelsperioden 2008–2012 skall auktioneras ut i stället för att huvudsakligen delas ut gratis.

Enligt motion T461 (kd) yrkande 3 bör transportsektorn inkluderas i det europeiska handelssystemet för utsläppsrätter. Detta krav upprepas i motion MJ498 (kd) yrkande 5 i vilken motionärerna tillägger att också samtliga växthusgaser bör omfattas av handelssystemet. Enligt motion MJ501 (c) yrkande 3 bör riksdagen införa ett system för handel med utsläppsrätter inom sektorn för fordonsbränsle.

Utskottets ställningstagande

I samband med utskottets behandling av propositionen med riktlinjer för genomförandet av handelssystemet (prop. 2003/04:31, bet. 2003/04:MJU11) uttalade utskottet stöd för uppfattningen att det finns betydande fördelar med auktionering vid fördelningen av utsläppsrätter särskilt som auktionering överensstämmer med principen om att förorenaren betalar. Utskottet förutsatte i enlighet med vad regeringen anförde i propositionen att justeringar av villkoren kommer att göras inför den andra handelsperioden 2008–2012 utifrån de behov som då finns och med hänsyn till erfarenheterna av hur systemet fungerat. Utskottet instämde i vad regeringen anförde om vikten av att i god tid före den andra handelsperioden analysera möjligheten att använda auktion. Vid behandlingen av den nu aktuella propositionen konstaterar utskottet att regeringen senast i juni 2006 skall överlämna den nationella fördelningsplanen till Europeiska kommissionen inför åtagandeperioden 2008–2012 samt att en utgångspunkt för detta arbete enligt regeringen bör vara att i så stor utsträckning som möjligt utnyttja möjligheter till auktionering. Utskottet anser med hänvisning till det anförda att det

inte finns något behov av ett riksdagsuttalande med anledning av motionerna MJ1 (fp) yrkande 2 och MJ368 (fp) yrkande 5. Motionsyrkandena avstyrks därför.

I samband med behandlingen av propositionen om riktlinjerna för genomförande av EG-direktivet om handelssystemet (prop. 2003/04:31, 2003/04: MJU11) konstaterade utskottet att EG-direktivet möjliggör för medlemsstaterna att inkludera ytterligare sektorer och växthusgaser i handelssystemet fr.o.m. år 2008. Utskottet instämde i regeringens uppfattning att ju fler anläggningar som omfattas av ett handelssystem, desto effektivare blir handelssystemet som styrmedel för att uppnå ett gemensamt klimatmål. Utskottet ansåg det därför önskvärt att på sikt utvidga omfattningen av handelssystemet. Regeringen uttrycker samma uppfattning i den nu aktuella propositionen men tillägger att förutsättningarna för att inkludera ytterligare sektorer och anläggningar samt växthusgaser i handelssystemet måste utredas. Konsekvenserna av skillnaderna i kostnader för utsläppsminskningar mellan olika sektorer bör enligt regeringen också utredas liksom konsekvenserna av den osäkerhet som råder om den långsiktiga utvecklingen av utsläppshandeln och priset på utsläppsrätter. Dessutom behöver administrativa kostnader för att omfatta ytterligare sektorer och anläggningar samt gaser i systemet studeras. Ett vidgat handelssystems effektivitet i fråga om att styra mot långsiktigt strategiska vägval och investeringar som har betydelse för möjligheterna att få till stånd betydande utsläppsminskningar på längre sikt behöver också belysas ytterligare. Regeringen avser att återkomma till frågan. Med hänvisning härtill anser utskottet att det inte är erforderligt med ett riksdagsuttalande med anledning av motionerna MJ498 (kd) yrkande 5, MJ501 (c) yrkande 3 och T461 (kd) yrkande 3. Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

Övriga frågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande (m) om att avskaffa de svenska målen för koldioxidutsläpp. Dessutom avstyrker utskottet ett motionsyrkande (kd) med anknytning till nationella styrmedel. Slutligen avstyrker utskottet två yrkanden (fp), det ena om att ytterligare stimulera företag att minska sina utsläpp, det andra om att regeringen skall återkomma med en redovisning av helhetssynen på utsläppen.

Motionerna

I motion N405 (m) yrkande 2 anføres att de nationella målen för utsläpp av koldioxid bör avskaffas i den sektor som omfattas av systemet med handel med utsläppsrätter. I motion T461 (kd) yrkande 1 föreslår motionärerna att

de politiska styrmedlen för att motverka transporternas klimatpåverkan i största möjliga utsträckning skall utformas så att nationella särlösningar undviks.

I motion MJ1 (fp) framhålls vikten av att regeringen redan nu förbereder övergångarna till nya handelsperioder. Det är enligt motionärerna viktigt att företagen får ett kraftfullt incitament att på längre sikt minska utsläppen (yrkande 1). Dessutom efterlyser motionärerna en redovisning från regeringen i vilken en helhetssyn på utsläppen görs (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Riksdagen antog i mars 2002 en svensk klimatstrategi (prop. 2001/02:55, bet. 2001/02: MJU10, rskr. 2001/02:163). Enligt beslutet innebär det nationella miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan att halten, räknad som koldioxidekvivalenter, av de sex växthusgaserna enligt Kyotoprotokollet och FN:s klimatpanels (IPCC) definitioner tillsammans skall stabiliseras på en halt lägre än 550 ppm i atmosfären. År 2050 bör utsläppen för Sverige sammantaget vara lägre än 4,5 ton koldioxidekvivalenter per år och invånare, för att därefter minska ytterligare. Enligt beslutet skall de svenska utsläppen av växthusgaser som ett medelvärde för perioden 2008–2012 vara minst 4 % lägre än utsläppen år 1990. Utskottet finner inte några skäl till att nu ompröva de mål för klimatpolitiken som riksdagen antagit. Med det anförda avstyrker utskottet motion N405 (m) yrkande 2.

I juni 1998 fattade riksdagen beslut om nya transportpolitiska riktlinjer med anledning av regeringens proposition Transportpolitik för en hållbar utveckling (prop. 1997/98:56, bet. 1997/98: TU10, rskr. 1997/98:266). I beslutet betonas att transporterna syftar till att uppnå överordnade välfärds-mål och att transportsystemet måste ses som en helhet. Utgångspunkten är att transportpolitiken skall bidra till en socialt, kulturellt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling. Transportpolitiken skall vidare vägledas dels av ett övergripande mål med ett antal delmål som anger ambitionsnivån på lång sikt, dels av etappmål som anger lämpliga steg på vägen mot de långsiktiga målen. Ett delmål är *En god miljö*, vilket innebär att transportsystemets utformning och funktion skall anpassas till krav på en god livsmiljö för alla, där natur och miljö skyddas för skador. En effektiv hushållning med mark, vatten, energi och andra naturresurser skall främjas. Etappmålen fastställs av regeringen och är kvantifierade på en nivå som är uppföljningsbar. Fyra etappmål för delmålet god miljö avseende utsläpp av koldioxid, kväveoxider, svavel och flyktiga organiska ämnen från transporter i Sverige har fastställts av regeringen (prop. 1997/98:56). För koldioxid innebär etappmålet att utsläppen av koldioxid från transporter i Sverige år 2010 bör ha stabiliserats på 1990 års nivå. Regeringen har aviserat att en ny transportpolitisk proposition skall presenteras för riksdagen i mars 2005. Regeringen avser dessutom att presentera en proposition om miljömålen, däribland klimatmålet, i januari 2005. Utskottet avstyrker med hänvisning härtill motion T461 (kd) yrkande 1.

Den utredning som föregått regeringens propositioner med förslag till genomförande av handelssystemet, Flexmex2-utredningen, framhåller att det vid sidan av utredningens arbete finns ett antal andra åtgärder, förslag och pågående utredningar som är av stor betydelse för de företag och anläggningar som omfattas av handelsdirektivet, varför handeln med utsläppsätter inte kan ses isolerad från de övriga styrmedel som har stor inverkan på företagen i den handlande sektorn (SOU 2003:60 s. 275 f. och SOU 2003:120 s. 160 f.). Utredningen framhåller därför vikten av en överordnad konsekvensanalys och koordinering av hanteringen av olika befintliga och föreslagna styrmedel. Utredningen menar också att en sådan överordnad konsekvensanalys och koordinering är nödvändig för att en helhetsbedömning t.ex. mellan den handlande och den icke-handlande sektorns ansvar för att nå klimatmålen skall kunna göras och föreslår därför att regeringen utreder förutsättningarna och formerna för hur en sådan nödvändig samordning skall kunna komma till stånd. Utskottet behandlade denna fråga utförligt i samband med betänkandet över propositionen med riktlinjer för genomförande av handelssystemet (prop. 2003/04:31, bet. 2003/04:MJU11). Utskottet instämde därvid i regeringens uppfattning att flera av de skilda styrmedel som är relevanta på energiområdet är relevanta för utsläppen av koldioxid samt att mycket av det analysarbete som behöver utföras kommer att ske i samband med utvärderingen av klimatpolitiken vid kontrollstationerna åren 2004 och 2008 (se prop. 2001/02:55). Regeringen framhåller därvid möjligheten att föreslå ytterligare åtgärder eller vid behov föreslå en omprövning av målet om utsläppstrenden skulle visa sig vara mindre gynnsam än vad som förutses eller att de åtgärder som vidtas inte ger väntad effekt. Som påpekats ovan kommer regeringen att presentera en proposition i början av år 2005 där bl.a. klimatmålet kommer att behandlas. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motion MJ1 (fp) yrkande 3. När det gäller motion MJ1 (fp) yrkande 1 vill utskottet därutöver tillägga att regeringen senast den 1 juni 2006 skall överlämna den nationella fördelningsplanen till Europeiska kommissionen inför åtagandeperioden 2008–2012. Utskottet förutsätter därvid att regeringen noga överväger sådana aspekter som behandlas i motionen. Med hänvisning härtill anser utskottet att det inte behövs ett riksdagsuttalande med anledning av motionsyrkandet. Motionen avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Lag om handel med utsläppsrätter, punkt 2 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om handel med utsläppsrätter med följande ändringar,

dels att 9 kap. 3 § första stycket ges följande lydelse:

”Kontoföringsmyndighetens beslut enligt 4 kap. 7, 8 eller 20 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.”

dels att övergångsbestämmelsen 3 ges följande lydelse:

”Ansökan som kommit in före ikraftträdandet av denna lag skall handläggas och bedömas enligt lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid.”

samt tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utsläpp från torveldning. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ287 och 2004/05:MJ381, bifaller delvis proposition 2004/05:18 punkt 2 i denna del och avslår motionerna 2004/05:MJ306, 2004/05:MJ530 och 2004/05:N405 yrkande 18.

Ställningstagande

Riksdagen fattade våren 2004 beslut om att torv skall ingå i EU:s system för utsläppshandel. Vid miljö- och jordbruksutskottets behandling av ärendet förutsattes att regeringen löpande kommer att följa konkurrenssituationen för torveldade anläggningar. En studie som har genomförts av ÅF Energi & Miljö visar att det finns en risk att den svenska energitorven kommer att slås ut om torv kommer att omfattas av utsläppshandelssystemet. Det finns betydande fördelar med sameldning av torv och träddränsle. Detta beror på att förbränningsegenskaperna i pannorna förbättras och problem som sammanhänger med att askan bildar slagg och beläggning i pannorna undviks. En sådan torvanvändning kan samtidigt innebära att man förstärker introduktionen av inhemska bränslen och får till stånd en effektivare användning av våra energiråvaror. Torvbranschen ger dessutom många sysselsättning. Vi kan samtidigt notera att torvbranschen på egen hand har satt i gång ett arbete i syfte att miljöanpassa det svenska torvbruket. Häri-

genom bör torvbrukets klimatpåverkan kunna minskas samtidigt som hänsyn tas till den biologiska mångfalden. Enligt vår uppfattning bör torv inte omfattas av handelssystemet och detta bör ges regeringen till känna.

2. Handelsperioden 2008–2012, punkt 5 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om handelssystemets omfattning. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:T461 yrkande 3 och 2004/05:MJ498 yrkande 5 och avslår motionerna 2004/05:MJ1 yrkande 2, 2004/05:MJ368 yrkande 5 och 2004/05:MJ501 yrkande 3.

Ställningstagande

Utsläppen från transportsektorn bör tillsammans med utsläppen från industri och uppvärmning regleras inom ramen för ett system för handel med utsläppsätter för växthusgaser (först inom EU, sedan globalt). Den svenska tilldelningen av utsläppsätter bör bygga på det självpåtagna åtagande som Sverige gjort med utgångspunkt i Kyotoavtalet, dvs. att de totala koldioxidutsläppen minskas med 4 % under perioden 1990–2010. För att transportsektorn skall kunna bidra till uppfyllandet av detta åtagande bör tilldelningen av utsläppsätter till transportsektorn ske i enlighet med riksdagens transportpolitiska beslut. Vi anser dessutom att alla de sex viktigaste växthusgaserna skall omfattas av handelssystemet från år 2008. Handelssystemet bör även från detta år fortsatt vara enhetligt för unionen. Även transportsektorn bör då omfattas av handelssystemet. Dessa utgångspunkter för ändringar av handelsdirektivet bör ges regeringen till känna.

3. Handelsperioden 2008–2012, punkt 5 (fp, mp)

av Åsa Domeij (mp), Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om fördelningsprinciper. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ1 yrkande 2 och 2004/05:MJ368 yrkande 5 och avslår motionerna 2004/05:T461 yrkande 3, 2004/05:MJ498 yrkande 5 och 2004/05:MJ501 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi gläds över att EU nu kommer att pröva ett system med utsläppsrätter för klimatgaser i stor skala. Dock finns det brister i EU:s system. En fördel med ekonomiska styrmedel är att den enskilde beslutsfattaren kan avgöra hur mycket denne kan begränsa sina utsläpp i förhållande till aktuella kostnader. Man behöver då inte någon komplicerad myndighetsbedömning om vem som bäst behöver släppa ut de skadliga ämnena. Tyvärr har EU låst sig för att utsläppsrätterna skall delas ut gratis efter de behov som varje anläggning har under första treårsperioden 2005–2007. Det är angeläget att regeringen agerar kraftfullt inom EU för att utsläppsrätterna ska auktioneras ut inför perioden 2008–2012. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

4. Övriga frågor, punkt 6 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en helhetssyn på utsläppen m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:MJ1 yrkandena 1 och 3 samt avslår motionerna 2004/05:T461 yrkande 1 och 2004/05:N405 yrkande 2.

Ställningstagande

Avsikten med systemet med utsläppsrätter är att påverka företagen att minska sina utsläpp, där det är billigast att göra en sådan minskning. Som reglerna nu blir uppbyggda blir vinsten av att sälja utsläppsrätter ganska liten och kortvarig. Över en gräns till nästa handelsperiod eller t.o.m. över ett kalenderårsskifte blir det svårt för säljaren att få en vinst. Därför blir det inte särskilt intressant för industrin att investera så att utsläppen minskar. Regeringen måste redan nu agera så att årsskiftena, särskilt 2007/08 och 2012/13, inte kommer att innebära problem.

Vi utgår från att alla utsläpp som grundas på utsläppsrätter utfärdade av den svenska behöriga myndigheten räknas som utsläpp gjorda i Sverige, även om de sålts till annat EU-land och utsläppet faktiskt sker där. Därför måste även utsläpp gjorda inom transportsektorn, hushållssektorn, m.fl. beaktas, då den nationella fördelningsplanen fastställs. Tyvärr saknas ännu besked från regeringen, vilka utsläpp av olika ämnen som man är beredd att acceptera inom de olika sektorerna. Vi vet nu att de medverkande EU-länderna har varit generösa mot sin egen industri och därför finns det risk att övriga sektorer måste pressas orimligt hårt för att de totala utsläppen inte skall överskrida beslutade gränsvärden.

Vad som anförts ovan bör ges regeringen till känna.

5. Övriga frågor, punkt 6 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om nationella särlösningar. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:T461 yrkande 1 och avslår motionerna 2004/05:MJ1 yrkandena 1 och 3 samt 2004/05:N405 yrkande 2.

Ställningstagande

För att driva utvecklingen bort från fossila bränslen krävs insatser på alla nivåer – från den enskilde trafikanten till stora företag och forskningscentrum. Vi anser att en viktig del i detta arbete är formulerandet av politiska mål och genomförandet av politiska åtgärder som bidrar till att dessa mål blir möjliga att uppnå. De politiska medel som behövs för att styra utvecklingen skall utformas så att nationella lösningar och låsningar undviks. Regeringens klimatpolitik är ett tydligt exempel på hur formulerandet av politiska mål kan misslyckas. De uppställda svenska nationella målen för transporternas koldioxidutsläpp har inte åtföljts av verkningsfulla åtgärder och därför befunnits omöjliga att uppnå. Riksdagen fastställde 1998 regeringens förslag till etappmål för transportsektorns koldioxidutsläpp som innebär att dessa år 2010 skall ligga på samma nivå som år 1990. År 2002 konstaterades dock att utsläppen från vägtrafiken sedan år 1990 ökat med 9 % och att de fortsätter att öka. Detta föranledde regeringen att ge Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA) i uppdrag att se över och lämna förslag på uppdaterade etappmål för transporternas utsläpp. SIKA föreslog våren 2003 att utsläppen av klimatpåverkande gaser från transportsektorn år 2010 skall vara högst 10 % högre än år 1990. Denna revidering är ett tydligt tecken på att den förda politiken misslyckats. Transportsektorns utsläpp behöver sättas i ett europeiskt sammanhang och målen närmare knytas till de politiska styrmedlen. Detta bör ges regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:18 Handel med utsläppsrätter II:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att öppna de nationella konton som krävs för handhavande av Sveriges andel av utsläppsrätter (avsnitt 6.2).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till
lag om handel med utsläppsrätter,
lag om ändring i lagen (2004:84) om ändring i utvärderingsbalken,
lag om ändring i utvärderingsbalken,
lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

Följdmotion

2004/05: MJ1 av Lennart Fremling m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att systemet skall fungera som ett kraftfullt incitament på längre sikt för företag att minska utsläpp.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om auktionsförfarande i stället för gratis tilldelning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall återkomma snarast med en redovisning av en helhetssyn på utsläppen av klimatgaser.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004

2004/05: T461 av Johnny Gylling m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att politiska styrmedel för att motverka transporternas klimatpåverkan i största möjliga utsträckning skall utformas så att nationella särlösningar undviks.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inkludera transportsektorn i det europeiska handelssystemet för utsläppsrätter.

2004/05: MJ238 av Jörgen Johansson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hos EU-kommissionen ansöka om att undanta reservkraftanläggningar som endast nyttjas i nödlägen från kravet om utsläppsrätt.

2004/05: MJ287 av Eskil Erlandsson och Åsa Torstensson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att torv inte skall omfattas av handelssystemet för utsläppsrätter.

2004/05: MJ306 av Lennart Axelsson och Helena Frisk (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att slå vakt om den svenska torvindustrin.

2004/05: MJ368 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige verkar för att EU vid nästa period för handel med utsläppsrätter på koldioxid fördelar utsläppsrätterna via auktion.

2004/05: MJ381 av Sven Bergström och Håkan Larsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att torven inte bör omfattas av handelssystemet med utsläppsrätter.

2004/05: MJ498 av Göran Hägglund m.fl. (kd):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utveckling av EU:s system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser.

2004/05: MJ501 av Viviann Gerdin och Sven Bergström (båda c):

3. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag om ett system för handel med överlåtbara utsläppslicenser enligt vad som anförs i motionen.

2004/05: MJ530 av Kenth Högström m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om torvens roll i systemet med utsläppsrätter.

2004/05: N405 av Anne-Marie Pålsson m.fl. (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avskaffande av nationella koldioxidmål inom den sektor som omfattas av handel med utsläppsrätter.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om handel med utsläppsrätter.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2.1 Förslag till lag om handel med utsläppsrätter

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Genom lagen regleras förutsättningarna för handel med rätt att släppa ut koldioxid (utsläppsrätter). Lagen innehåller bestämmelser om tillstånd till utsläpp av koldioxid samt om tilldelning, registrering och redovisning av utsläppsrätter.

2 § I denna lag förstås med

anläggning: en fast teknisk enhet där det bedrivs en eller flera verksamheter som ger upphov till utsläpp som kräver tillstånd enligt denna lag, inklusive all annan därmed direkt förknippad verksamhet, som tekniskt sett är knuten till de verksamheter som bedrivs på platsen och som kan påverka utsläpp och föroreningar,

handelsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG¹,

utsläpp av koldioxid: frigörande i atmosfären av koldioxid från källor belägna inom en anläggning,

verksamhetsutövare: varje fysisk eller juridisk person som driver eller innehar en verksamhet eller anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift,

handelsperiod: treårsperioden år 2005–2007 och femårsperioder med start första gången år 2008.

2 kap. Tillstånd till utsläpp av koldioxid*Allmänt om tillstånd*

1 § Utsläpp av koldioxid får inte ske utan tillstånd enligt denna lag, om utsläppet sker från

¹ EUT L 275, 13.10.2003, s. 32 (Celex 32003L0087).

1. förbränningsanläggning med en installerad tillförd effekt på mer än 20 megawatt eller anläggning som är ansluten till ett fjärrvärmenät med en total installerad tillförd effekt över 20 megawatt,

2. mineraloljeraffinaderi,

3. koksverk,

4. anläggning för produktion eller bearbetning av järnmetaller,

5. anläggning för produktion av cementklinker eller kalk i roterugn eller andra typer av ugnar, produktion av glas samt tillverkning av keramiska produkter genom bränning, samt

6. anläggning för tillverkning av papper, papp eller pappersmassa.

Anläggningar enligt första stycket 2–6 omfattas av tillståndsplikten om de överskrider kapacitetsgränserna enligt föreskrifter som meddelats enligt denna lag eller med stöd av 2 kap. lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid.

Första stycket gäller inte anläggning eller del av anläggning som används endast för forskning eller utveckling samt provning av nya produkter eller nya processer. Det gäller inte heller anläggning för hantering av farligt avfall eller hushållsavfall.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att även anläggningar med lägre kapacitet än vad som följer av 1 § skall omfattas av tillståndsplikten, om sådana föreskrifter är förenliga med handelsdirektivet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att produktionskapaciteten skall räknas samman när samma verksamhetsutövare utövar flera verksamheter inom samma sektor och inom samma anläggning eller på en och samma plats.

Regeringen får i det enskilda fallet ge dispens från tillståndsplikt enligt 1 §, om Europeiska kommissionen har medgett ett tillfälligt undantag enligt artikel 27 i handelsdirektivet.

3 § Frågor om tillstånd till utsläpp av koldioxid prövas efter ansökan av verksamhetsutövaren av den tillståndsmyndighet som regeringen bestämmer.

Ansökan om tillstånd

4 § Ansökan om tillstånd skall ges in till tillståndsmyndigheten.

En ansökan skall innehålla uppgifter om

1. anläggningen och de verksamheter som bedrivs, inklusive den teknik som används,

2. råvaror och insatsvaror vars användning sannolikt kommer att ge upphov till utsläpp av koldioxid,

3. anläggningens utsläppskällor av koldioxid,

4. de åtgärder som planeras för övervakning och rapportering, och

5. en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1–4.

Tillstånd och villkor

5 § Tillstånd till utsläpp av koldioxid skall lämnas, om det för anläggningen finns erforderliga tillstånd enligt miljöbalken eller äldre miljölagstiftning, samt om verksamhetsutövaren bedöms kunna övervaka och rapportera verksamhetens utsläpp av koldioxid på ett tillförlitligt sätt.

6 § Ett tillstånd till utsläpp av koldioxid får omfatta en eller flera anläggningar på samma plats om anläggningarna drivs av samma verksamhetsutövare.

Ett tillstånd får avse en del av en anläggning.

7 § Ett tillstånd till utsläpp av koldioxid skall förenas med villkor om skyldighet för verksamhetsutövaren att övervaka och rapportera utsläppen i enlighet med vad som följer av 5 kap. och att överlämna utsläppsrapporter enligt 6 kap. 1 §.

Förändring av anläggning

8 § Verksamhetsutövaren skall till tillståndsmyndigheten omedelbart anmäla planerad förändring av anläggningens eller verksamhetens art eller funktion och utvidgning av anläggningen eller verksamheten, om ändringen eller utvidgningen i mer än ringa omfattning kan påverka utsläppen av koldioxid.

Om en ny verksamhetsutövare tar över driften av den eller de verksamheter som bedrivs vid anläggningen, skall den nye verksamhetsutövaren omgående anmäla detta till tillståndsmyndigheten.

9 § Tillståndsmyndigheten skall pröva om en förändring eller utvidgning av anläggningen eller verksamheten eller om ett byte av verksamhetsutövare gör det nödvändigt att förena tillståndet med ändrade eller nya villkor om övervakning och rapportering. Om myndigheten finner att ändrade eller nya villkor behövs och de förutsättningar som anges i 5 § är uppfyllda, skall myndigheten ersätta det tidigare tillståndet med ett nytt tillstånd.

Återkallelse av tillstånd

10 § Tillståndsmyndigheten får återkalla ett tillstånd till utsläpp av koldioxid om

1. ett villkor som tillståndet är förenat med inte har följts och avvikelserna är av allvarlig art,
2. en verksamhetsutövare i annat fall allvarligt åsidosätter vad som föreskrivs om rapportering eller överlämnande av utsläppsrapporter,
3. erforderliga tillstånd enligt miljöbalken eller äldre miljölagstiftning saknas, eller om
4. en ny verksamhetsutövare inte uppfyller de krav som följer av 5 § eller föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag.

11 § Om det behövs för att uppfylla Sveriges förpliktelser till följd av medlemskapet i Europeiska unionen kan tillståndsmyndigheten återkalla

tillstånd enligt denna lag eller ändra eller upphäva villkor i sådant tillstånd i enlighet med artikel 24.1 i handelsdirektivet.

3 kap. Nationell fördelningsplan och tilldelning av utsläppsrätter

Nationell fördelningsplan

1 § Regeringen skall inför varje handelsperiod i enlighet med principer som riksdagen fastställer och med beaktande av handelsdirektivet upprätta en nationell fördelningsplan över det sammanlagda antal utsläppsrätter som avses bli fördelade för perioden. Fördelningsplanen skall även innehålla uppgifter om hur regeringen bedömer att utsläppsrätterna skall fördelas.

2 § Den som avser att för en kommande handelsperiod driva eller fortsätta att driva tillståndspliktig verksamhet skall inför upprättandet av fördelningsplanen ge in uppgifter till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer för respektive anläggning baserade på senast tillgängliga uppgifter eller på annan grund som regeringen föreskriver.

3 § Den av regeringen enligt 1 § upprättade fördelningsplanen skall offentliggöras och anmälas till kommissionen senast arton månader före handelsperiodens början.

Regeringen skall senast tolv månader före handelsperiodens början, på grundval av den av Europeiska kommissionen granskade nationella fördelningsplanen, fastställa det sammanlagda antal utsläppsrätter som kommer att fördelas för perioden.

Tilldelning av utsläppsrätter

4 § Utsläpp av koldioxid som görs med stöd av tillstånd enligt denna lag skall täckas av sådana utsläppsrätter som avses i detta kapitel.

En verksamhetsutövare som har tillstånd till utsläpp enligt 2 kap. skall efter ansökan utan betalning tilldelas överlåtbara utsläppsrätter för den eller de anläggningar som omfattas av tillståndet.

En verksamhetsutövare som inte har tillstånd enligt 2 kap. kan få en tilldelning av utsläppsrätter som är beroende av att ett sådant tillstånd meddelas.

Om verksamhetsutövaren har fler än en anläggning, skall tilldelning göras för var och en av anläggningarna.

5 § Varje utsläppsrätt medför rätt att släppa ut ett ton koldioxid under en fastställd period i enlighet med bestämmelserna i denna lag och med föreskrifter som meddelas med stöd av lagen.

En utsläppsrätt är överlåtbar till fysiska och juridiska personer, om inte annat följer av denna lag eller av artikel 12.1 i handelsdirektivet.

6 § Regeringen skall meddela föreskrifter om tilldelning av utsläppsrätter, grundade på den nationella fördelningsplan som avses i 3 kap. 3 § andra stycket.

7 § Om det enligt Europeiska kommissionens bedömning föreligger omständigheter som är att anse som *force majeure* kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer tilldela en verksamhetsutövare icke överlåtbara utsläppsrätter.

8 § Frågor om tilldelning av utsläppsrätter prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

4 kap. Registrering av utsläppsrätter

Utsläppsrätsregister och anläggningsregister

1 § Bestämmelser om kontoföring av utsläppsrätter i ett utsläppsrätsregister finns i Europeiska kommissionens förordning 000/2004, av den dd/mm/2004, om ett standardiserat och säkert system av register¹ i enlighet med handelsdirektivet.

Ett anläggningsregister skall upprättas över de verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt denna lag.

Utsläppsrätsregistret och anläggningsregistret skall föras av den myndighet som regeringen bestämmer (kontoföringsmyndigheten).

Lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument skall inte tillämpas på kontoföring av utsläppsrätter.

Utfärdande av och giltighet för utsläppsrätter

2 § En utsläppsrätt är giltig enbart under den handelsperiod för vilken den är utfärdad.

3 § Utsläppsrätter som tilldelats för befintliga anläggningar skall utfärdas med lika antal för vart och ett av de år som handelsperioden omfattar.

Utsläppsrätter skall utfärdas till nya deltagare i handelssystemet den 28 februari varje år med start kalenderåret efter det år som anläggningen tagits i drift.

Utsläppsrätter skall utfärdas för varje år i handelsperioden. Utsläppsrätter får dock inte utfärdas om tillstånd till utsläpp av koldioxid återlämnats eller återkallats enligt 2 kap. 10 §.

4 § Vid första utfärdandet av utsläppsrätter till nya deltagare får tilldelningsbeslutet enligt 3 kap. 4 § korrigeras om faktisk driftstart uteblir eller försenas jämfört med angiven planerad driftstart.

¹ EUT L XXX, xx/xx/2004, s. xx, Celex XXXXX.

Ansökan om registrering m.m.

5 § En ansökan om personligt konto eller en ansökan om registrering i utsläppsregisteret skall vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller dennes ombud. En sådan ansökan får signeras och överföras elektroniskt på det sätt som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, kontoföringsmyndigheten föreskriver.

6 § En ansökan om registrering av överlåtelse skall göras av överlåtaren och skall innehålla uppgifter om

1. den registrering som begärs,
2. överlåtarens namn, identifieringsnummer och postadress,
3. förvärvarens namn, identifieringsnummer och postadress samt
4. de konton som berörs av överlåtelsen.

7 § Om en ansökan om registrering enligt 5 § inte uppfyller de krav som anges där eller i de föreskrifter som meddelats med stöd av den paragrafen, skall ansökan avvisas.

8 § Om en ansökan om personligt konto enligt 5 § eller om registrering av överlåtelse enligt 6 § inte uppfyller de krav som anges i 5 respektive 6 §, skall sökanden föreläggas att komplettera sin ansökan.

Kontoföringsmyndigheten skall avvisa ansökningen, om ett föreläggande om komplettering inte följs.

9 § Kontoföringsmyndigheten skall avslå en ansökan om registrering

1. om den registrering som ansökan avser inte är förenlig med en befintlig registrering enligt 11 eller 12 §,
2. om den registrering som ansökan avser inte godkänns därför att den inte är förenlig med befintliga registreringar i Europeiska kommissionens centrala register.

10 § När kontoföringsmyndigheten vidtagit en registreringsåtgärd i utsläppsregisteret skall kontohavaren skriftligen underrättas om det.

Om ansökan överförs elektroniskt enligt föreskrifter meddelade med stöd av 5 § får även underrättelsen överföras elektroniskt.

Om registrering i vissa fall

11 § Underrättas kontoföringsmyndigheten om att någon som finns antecknad i utsläppsregisteret har gått i konkurs, skall en anteckning om detta göras på berörda konton.

12 § Underrättas kontoföringsmyndigheten om att en utsläpps rätt har utmätts, belagts med kvarstad eller blivit föremål för betalningssäkring skall en anteckning om detta göras på det konto där utsläpps rätten finns registrerad.

13 § Underrättas kontoföringsmyndigheten om att ett konkursbeslut upphävts, att en konkurs avslutats eller att en sådan åtgärd som avses i

12 § har upphävts eller återgått, skall en anteckning enligt 11 eller 12 § tas bort.

Rättsverkan av en registrering

14 § En kontoinnehavare skall, med de begränsningar som framgår av registreringar på kontot, anses ha rätt att förfoga över de utsläppsrätter som finns registrerade på innehavarens konto.

Personuppgifter

15 § Om inget annat följer av denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, tillämpas personuppgiftslagen (1998:204) vid behandling av personuppgifter vid kontoföring av utsläppsrätter i utsläppsrätsregistret.

Kontoföringsmyndigheten är personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen för den behandling av personuppgifter som utförs i utsläppsrätsregistret.

16 § I fråga om personuppgifter skall registret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. verksamhet som staten eller en kommun ansvarar för enligt lag eller annan författning och

a) som avser utsläppsrätter som registreras i utsläppsrätsregistret,

b) som för att kunna fullgöras förutsätter tillgång till information om utsläppsrätter, eller

c) som avser fullgörande av underrättelseskyldighet,

2. omsättning av utsläppsrätter, samt

3. affärsverksamhet, kreditgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där information om utsläppsrätter utgör underlag för prövning eller beslut.

Övrigt om registret

17 § Kontoföringsmyndigheten skall på begäran lämna ut uppgift i utsläppsrätsregistret till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får ha direktåtkomst till utsläppsrätsregistret.

18 § Kontoföringsmyndigheten skall årligen, senast den 31 januari, underrätta en innehavare av ett konto i utsläppsrätsregistret om innehålllet på dennes konto per den 31 december föregående kalenderår.

19 § En uppgift på ett konto i utsläppsrätsregistret, skall rättas om den innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende eller till följd av tekniskt fel. Den vars rätt berörs skall ges möjlighet att yttra sig, om inte rättelsen är till förmån för denne eller yttrandet annars är uppenbart onödigt.

Vid behandling av personuppgifter enligt denna lag gäller istället för första stycket bestämmelserna om rättelse i 28 § personuppgiftslagen (1998:204).

Avgift för konto

20 § För upprättande och förande av konto i utsläppsregisteret har kontoföringsmyndigheten rätt att ta ut avgifter enligt de närmare föreskrifter som regeringen meddelar. Avgiften får inte vara så beskaffad att den belastar verksamheter med tillståndsplikt enligt denna lag eller baseras på kostnader för löpande transaktioner.

5 kap. Övervakning och rapportering av utsläpp av koldioxid

1 § En verksamhetsutövare är skyldig att genom beräkning eller mätning övervaka sina utsläpp av koldioxid och varje år ge in en enligt 4 § verifierad rapport om utsläppen. Rapporten skall ges in till tillsynsmyndigheten senast den 31 mars året efter det kalenderår som rapporten avser.

2 § Rapporten skall för varje anläggning innehålla

1. en beskrivning av de mät- eller beräkningsmetoder som används, inklusive en uppgift om sammanlagda utsläpp och om mätningens eller beräkningens säkerhet, och
2. uppgifter om kvalitetssäkring och kvalitetskontroll.

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om övervakning och rapportering.

Ackrediterad kontrollör

4 § Verifiering av en rapport enligt 1 § skall utföras av en kontrollör som ackrediterats för uppgiften enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav som skall ställas på kontrollören och de uppgifter som kontrollören skall utföra.

6 kap. Redovisning av utsläppsrätter*Överlämnande av utsläppsrätter*

1 § En verksamhetsutövare skall för varje anläggning senast den 30 april till kontoföringsmyndigheten överlämna det antal utsläppsrätter som motsvarar de sammanlagda utsläppen från anläggningen under närmast föregående kalenderår.

Utsläppsrätter som utfärdats av en behörig myndighet i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen får användas för att fullgöra en verksamhetsutövars skyldighet enligt första stycket.

*Annullering av utsläppsrätter***2 §** En utsläppsrätt skall annulleras

1. när den överlämnats för att uppfylla skyldigheten i 1 § första stycket,
2. när den inte längre är giltig på grund av att handelsperioden som den har utfärdats för löpt ut, eller
3. när innehavaren av en utsläppsrätt begär att den skall annulleras.

3 § En utsläppsrätt får inte annulleras för att fullgöra skyldigheten enligt 1 § första stycket eller på innehavarens egen begäran enligt 2 § första stycket 3, om utsläppsrätten har utmätts, belagts med kvarstad eller blivit föremål för betalningssäkring.

Hinder för överlåtelse

4 § Kontoföringsmyndigheten skall se till att en verksamhetsutövare, som under ett visst år inte har uppfyllt sin skyldighet enligt 5 kap. 1 § att lämna en verifierad rapport beträffande sina utsläpp från föregående år inte kan överlåta utsläppsrätter från sitt konto så länge en verifierad rapport inte föreligger.

7 kap. Tillsyn

1 § Tillsyn över efterlevnaden av lagen och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen utövas av den tillsynsmyndighet som regeringen bestämmer.

2 § Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En begäran får förenas med vite.

3 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av de föreskrifter som omfattas av tillsynen. Ett föreläggande får förenas med vite.

4 § Tillsynsmyndigheten skall på begäran få tillträde till anläggningar som avses i denna lag samt till lokaler och områden som hör till sådana anläggningar i den utsträckning det behövs för tillsynen. Denna rätt omfattar inte bostäder.

Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs för tillsynen.

5 § Om det finns anledning att anta att den som omfattas av tillsynen har begått brott, får denne inte föreläggas vid vite att medverka i utredning av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

8 kap. Straff, förverkande, andra sanktioner och skadestånd

Straff och förverkande

1 § Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. driver verksamhet som medför utsläpp av koldioxid utan att inneha erforderligt tillstånd enligt denna lag,

2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift i en ansökan om tillstånd enligt 2 kap. som skulle kunna föranleda att tillstånd meddelas på felaktiga grunder,

3. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift i en rapport enligt 5 kap. 1 §,

4. underlåter att göra anmälan i de fall anmälningsskyldighet föreligger enligt 2 kap. 8, eller

5. lämnar oriktig eller uppenbart vilseledande uppgift i en ansökan om tilldelning av utsläppsrätter enligt 3 kap. 4 § och därigenom skulle kunna föranleda att ett för stort antal utsläppsrätter tilldelas.

I ringa fall döms inte till ansvar.

2 § Till ansvar enligt denna lag döms inte om gärningen är belagd med straff enligt brottsbalken.

3 § Den som överträtt ett vitesföreläggande får inte dömas till ansvar enligt denna lag för den gärning som omfattas av föreläggandet.

4 § Om det inte är uppenbart oskäligt skall utbyte av brott enligt denna lag förklaras förverkat.

Andra sanktioner

5 § Tillsynsmyndigheten skall besluta om att offentliggöra namnen på de verksamhetsutövare som inte överlämnat tillräckligt många utsläppsrätter enligt 6 kap. 1 §.

Regeringen får meddela föreskrifter om förfarandet vid offentliggörandet.

6 § En verksamhetsutövare som inte överlämnat tillräckligt många utsläppsrätter enligt 6 kap. 1 § skall till staten betala en avgift i förhållande till de utsläpp för vilka utsläppsrätter inte överlämnats.

Avgiften skall, såvitt gäller handelsperioden 2005–2007, uppgå till ett belopp som motsvarar 40 euro per ton koldioxid som släpps ut från anläggningen och som verksamhetsutövaren inte överlämnat utsläppsrätter för. För efterföljande handelsperioder skall beloppet motsvara 100 euro.

Värdet i svenska kronor bestäms utifrån eurons värde den 1 maj det år överlämnandet skall ske.

7 § En verksamhetsutövare som betalat avgift enligt 6 § är inte befriad från sin skyldighet enligt 6 kap. 1 § att överlämna utsläppsrätter

till kontoföringsmyndigheten, när denne skall överlämna utsläppsrätter för det efterföljande kalenderåret.

8 § Frågor om uttagande av avgift enligt 6 § prövas av tillsynsmyndigheten.

Skadestånd

9 § Den som lider skada på grund av tekniskt fel i utsläppsrättsregistret har rätt till ersättning av staten.

Ersättningen skall sättas ned med skäligt belopp eller helt falla bort, om den skadelidande har medverkat till skadan genom att utan skälig anledning låta bli att vidta åtgärder för att bevara sin rätt, eller om den skadelidande på något annat sätt har medverkat till skadan genom eget vållande.

10 § Den som lider skada till följd av ett beslut om rättelse enligt 4 kap. 20 § har rätt till ersättning av staten.

Ersättning lämnas inte om den skadelidande med hänsyn till felets art eller andra omständigheter bort inse att fel förekommit.

11 § Utöver vad som följer av 9 § gäller bestämmelserna i 48 § personuppgiftslagen (1998:204) om skadestånd vid behandling av personuppgifter enligt denna lag.

12 § Staten företräds i ärenden om ersättning enligt 9 och 10 §§ av den myndighet som regeringen bestämmer.

9 kap. Överklagande

1 § Beslut av tillståndsmyndigheten om tillstånd enligt 2 kap. får överklagas hos miljödomstolen. I 23 kap. 1 § miljöbalken finns bestämmelser om överklagande av miljödomstolens domar och beslut.

2 § Beslut om tilldelning av utsläppsrätter enligt 3 kap., beslut enligt 4 kap. 4 §, begäran som förenats med vite enligt 7 kap. 2 §, föreläggande som förenats med vite enligt 7 kap. 3 §, samt beslut om offentliggörande av verksamhetsutövars namn enligt 8 kap. 5 § eller om avgift enligt 8 kap. 6 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

3 § Kontoföringsmyndighetens beslut enligt 4 kap. 4, 7, 8 eller 20 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

4 § Övriga beslut enligt denna lag får inte överklagas.

5 § Beslut i frågor om offentliggörande av verksamhetsutövars namn enligt 8 kap. 5 § gäller omedelbart om inte annat anges i beslutet.

Offentliggörandet får dock ske tidigast när tiden för överklagande av myndighetens beslut löpt ut.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005. Genom lagen upphävs lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid.

2. Om en ansökan om tillstånd enligt 2 kap. kommit in till tillståndsmyndigheten men ärendet inte avgjorts före den 1 januari 2005, får tillståndsmyndigheten besluta att utsläpp av koldioxid tills vidare får ske trots att tillståndsfrågan inte slutligt har avgjorts. Ett sådant beslut skall förenas med villkor om rapportering av utsläpp och om överlämnande av utsläppsrapporter.

3. Mål och ärenden där handläggningen påbörjats före ikraftträdandet av denna lag skall handläggas och bedömas enligt lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:84) om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:84) om ändring i utsökningsbalken

dels att 4 kap. 30 § istället för dess lydelse enligt lagen (2004:84) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse,

dels att ikraftträdandebestämmelsen till lagen (2004:84) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2004:84

Föreslagen lydelse

4 kap. **30 §**

Utmätning medför förmånsrätt i och med beslutet, om ej annat följer av andra, fjärde eller femte stycket eller 7 kap. 13 §.

Utmätning av här i landet registrerat skepp eller luftfartyg, in-tecknade reservdelar till sådant luftfartyg eller fast egendom medför inte förmånsrätt förrän ärende angående anteckning om utmätningen tas upp på inskrivningsdag. Upptas på samma inskrivningsdag mer än ett sådant ärende, skall den utmätning som skedde först ha företräde. Om här i landet registrerat skepp eller luftfartyg som har utmätts här blir utmätt i ett annat land innan det har tagits om hand av kronofogdemyndigheten, skall den rätt som har vunnits genom den förra utmätningen gälla som panträtt.

Utmätning av fast egendom eller av luftfartyg i vilket en rättighet skrivits in i inskrivningsregistret för luftfartyg ger företräde framför rättighet i egendomen, om ärende angående anteckning om utmätningen tas upp senast på den inskrivningsdag då inskrivning av rättigheten söks.

Utmätning av en rättighet som

Utmätning medför förmånsrätt i och med beslutet, om ej annat följer av andra, fjärde eller femte stycket eller 7 kap. 13 §.

Utmätning av här i riket registrerat skepp eller luftfartyg, in-tecknade reservdelar till sådant luftfartyg eller fast egendom medför *ej* förmånsrätt förrän ärende angående anteckning om utmätningen tas upp på inskrivningsdag. Upptas på samma inskrivningsdag mer än ett sådant ärende, skall den utmätning som skedde först ha företräde. Om här i riket registrerat skepp eller luftfartyg som har utmätts här blir utmätt i *främmande stat* innan det har tagits om hand av kronofogdemyndigheten, skall den rätt som har vunnits genom den förra utmätningen gälla som panträtt.

Utmätning av fast egendom medför företräde framför rättighet i egendomen, om ärende angående anteckning om utmätningen tas upp senast på den inskrivningsdag då inskrivning av rättigheten söks.

Utmätning av en rättighet som är registrerad enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument medför

är registrerad enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Utmäts en rättighet som förvaltas enligt 3 kap. i nämnda lag inträder förmånsrätten i stället genom underrättelse till förvaltaren om utmätningen. Detsamma gäller om utmätningen avser en panträtt i en rättighet som förvaltas enligt det kapitlet.

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2003:113) om elcertifikat medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen.

förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Utmäts en rättighet som förvaltas enligt 3 kap. i nämnda lag inträder förmånsrätten i stället genom underrättelse till förvaltare om utmätningen. Detsamma gäller om utmätningen avser en panträtt i en rättighet som förvaltas enligt det kapitlet.

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2003:113) om elcertifikat medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. *Detsamma gäller för en utsläppsrätt eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2004:000) om handel med utsläppsrätter.*

Denna lag träder ikraft den 1 april 2005.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

2.3 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 30 § och 6 kap. 2 § utsökningsbalken skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2004/05:18 Föreslagen lydelse
lagförslag 2.2

4 kap. **30 §**

Utmätning medför förmånsrätt i och med beslutet, om ej annat följer av andra, fjärde eller femte stycket eller 7 kap. 13 §.

Utmätning av här i riket registrerat skepp eller luftfartyg, intecknade reservdelar till sådant luftfartyg eller fast egendom medför ej förmånsrätt förrän ärende angående anteckning om utmätningen tas upp på inskrivningsdag. Upptas på samma inskrivningsdag mer än ett sådant ärende, skall den utmätning som skedde först ha företräde. Om här i riket registrerat skepp eller luftfartyg som har utmätts här blir utmätt i främmande stat innan det har tagits om hand av kronofogdemyndigheten, skall den rätt som har vunnits genom den förra utmätningen gälla som panträtt.

Utmätning av fast egendom medför företräde framför rättighet i egendomen, om ärende angående anteckning om utmätningen tas upp senast på den inskrivningsdag då inskrivning av rättigheten söks.

Utmätning av en rättighet som är registrerad enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Utmäts en rättighet som förvaltas

Utmätning medför förmånsrätt i och med beslutet, om ej annat följer av andra, fjärde eller femte stycket eller 7 kap. 13 §.

Utmätning av här i *landet* registrerat skepp eller luftfartyg, intecknade reservdelar till sådant luftfartyg eller fast egendom medför *inte* förmånsrätt förrän ärende angående anteckning om utmätningen tas upp på inskrivningsdag. Upptas på samma inskrivningsdag mer än ett sådant ärende, skall den utmätning som skedde först ha företräde. Om här i *landet* registrerat skepp eller luftfartyg som har utmätts här blir utmätt i *ett annat land* innan det har tagits om hand av kronofogdemyndigheten, skall den rätt som har vunnits genom den förra utmätningen gälla som panträtt.

Utmätning av fast egendom *eller av luftfartyg i vilket en rättighet skrivits in i inskrivningsregistret för luftfartyg* ger företräde framför rättighet i egendomen, om ärende angående anteckning om utmätningen tas upp senast på den inskrivningsdag då inskrivning av rättigheten söks.

Utmätning av en rättighet som är registrerad enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument medför

enligt 3 kap. i nämnda lag inträder förmånsrätten i stället genom underrättelse till förvaltare om utmätningen. Detsamma gäller om utmätningen avser en panträtt i en rättighet som förvaltas enligt det kapitlet.

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2003:113) om elcertifikat medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Detsamma gäller för en utsläppsrätt eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2004:000) om handel med utsläppsrätter.

förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Utmäts en rättighet som förvaltas enligt 3 kap. i nämnda lag inträder förmånsrätten i stället genom underrättelse till förvaltaren om utmätningen. Detsamma gäller om utmätningen avser en panträtt i en rättighet som förvaltas enligt det kapitlet.

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2003:113) om elcertifikat medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Detsamma gäller för en utsläppsrätt eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2004:000) om handel med utsläppsrätter.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

2 §¹

Pengar samt löpande skuldebrev och annan handling, vars företeende utgör villkor för rätt att kräva betalning eller påkalla fullgörande av annan förpliktelse, skall tagas i förvar.

Utmäts pantbrev i skepp eller fastighet eller skuldebrev som är intecknat i luftfartyg eller reservdelar till luftfartyg hos den intecknade egendomens ägare, skall pantbrevet eller inteckningshandlingen tas i förvar. Om beslutet om utmätning av pantbrev avser ett datapantbrev, skall kronofogdemyndigheten begära att Lantmäteriverket beslutar att sådana registreringsåtgärder som anges i 7–8 §§ lagen (1994:448) om pantbrevsregister inte får vidtas eller att verket utfärdar ett skriftligt pantbrev enligt 8 § nämnda lag.

Kan det antagas att handling som avses i första eller andra stycket undanhålls eller har förkommit, skall i stället sekundogäldenären eller annan förpliktad meddelas förbud att fullgöra sin förpliktelse till annan än kronofogdemyndigheten eller den som myndigheten anvisar.

Utmätning av en rättighet som är registrerad enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument skall säkerställas genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Utmäts en rättighet som förvaltas enligt 3 kap. i nämnda lag skall säkerställandet i stället ske genom underrättelse till förvaltaren om utmätningen. Detsamma gäller om utmätningen avser en panträtt i en rättighet som förvaltas enligt det kapitlet.

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad

¹ Senaste lydelse 2003:258.

enligt lagen (2003:113) om el-certifikat skall säkerställas genom registrering av utmätningen enligt den lagen.

enligt lagen (2003:113) om el-certifikat skall säkerställas genom registrering av utmätningen enligt den lagen. *Detsamma gäller vid utmätning av en utsläppsrätt eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2004:000) om handel med utsläppsrätter.*

Denna lag träder i kraft i fråga om 4 kap. 30 § den 1 april 2005 och i övrigt den 1 januari 2005.

2.4 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 29 § sekretesslagen (1980:100) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

29 §¹

Sekretess gäller i verksamhet som avser förande av elcertifikatsregistret enligt lagen (2003:113) om elcertifikat för uppgift som lämnar eller bidrar till upplysning om ställningen på ett certifikatkonto, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att kontoinnehavaren lider skada.

Detsamma gäller i verksamhet som avser förande av utsläpps-rättsregister enligt lagen (2004:000) om handel med utsläppsrätter för uppgift som lämnar eller bidrar till upplysning om ställningen på ett konto i registret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

¹ Senaste lydelse 2003:116.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter skall införas två nya paragrafer, 11 kap. 14 och 15 §§, samt närmast före 11 kap. 14 § en ny rubrik med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Utsläppsrätter

11 kap.

14 §

Kontrolluppgift skall lämnas om innehav av utsläppsrätter.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av Statens energimyndighet.

I kontrolluppgiften skall uppgift lämnas om antalet innehavda utsläppsrätter vid årets utgång.

15 §

Kontrolluppgift skall lämnas om avyttring av utsläppsrätter.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av Statens energimyndighet.

I kontrolluppgiften skall uppgift lämnas om antalet avyttrade utsläppsrätter samt försäljningspriset.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005 och tillämpas första gången vid 2006 års taxering.